
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ZŠ JEŽEK BEZ KLECE

SRaZ v Ježkovi bez klece

č. j. ZS JbK/1/2014

Obsah

1.	Identifikační údaje	4
2.	Charakteristika školy	4
2.1	Vznik školy	4
2.2	Velikost a úplnost školy	4
2.3	Vybavení školy	4
2.4	Charakteristika pedagogického sboru	4
2.5	Projekty školy, spolupráce s ostatními subjekty	5
2.6	Spolupráce se zákonnými zástupci žáků	5
3.	Charakteristika ŠVP	5
3.1	Poslání a směřování školy	5
3.2	Zaměření školy – základní ideje:	6
3.3	Výchovné a vzdělávací strategie	7
3.4	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
3.5	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	10
3.6	Začlenění průřezových témat	11
4.	Učební plán	12
5.	Učební osnovy	13
5.1	TRIVIUM	13
5.2	ANGLICKÝ JAZYK	17
5.3	TĚLESNÁ VÝCHOVA	19
5.4	JÁMY	20
5.5	MATVĚDY	24
5.6	JAZYKY	26
5.5	ESTETICKÁ A PRACOVNÍ VÝCHOVA	30
5.7	PROJEKT	32
6.	ZÁSADY HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ	34

1. Identifikační údaje

Údaje o škole:

Základní škola Ježek bez klece

Lidická 6a, 602 00 Brno

IČO: 02900041 IZO: 181 054 311 ID datové schránky: fzmynrk

Jméno ředitele: Mgr. Gabriela Ježková

Kontakty:

E-mail: info@jezekbezklece.cz, gabriela.jezkova@jezekbezklece.cz

Telefon: 737 750 548

Zřizovatel: Mgr. Gabriela Ježková

Horákov 61, 664 04 Mokrý-Horákov

Kontakty:

E-mail: gabriela.jezkova@jezekbezklece.cz

Telefon: 737 750 548

Platnost ŠVP od: 1. 9. 2014

Projednáno školskou radou dne: 1. 9. 2015

Aktualizace 1. 9. 2016

(Doplněno o druhý stupeň)

Projednáno školskou radou dne 30. 8. 2016

Aktualizace 1. 9. 2017

Projednáno školskou radou dne 29. 8. 2017

Mgr. Gabriela Ježková,

ředitelka školy

2. Charakteristika školy

2.1 Vznik školy

Činnost Základní školy Ježek bez klece byla zahájena 1. 9. 2014. Zřizovatelem je školská právnická osoba zřízená fyzickou osobou Mgr. Gabrielou Ježkovou.

2.2 Velikost a úplnost školy

ZŠ Ježek bez klece sídlí ve středu města Brna, budova školy s učebnami je orientována do vnitrobloku. Jedná se o školu úplnou. Žáci se vzdělávají ve věkově smíšených třídách. Nejvyšší povolená kapacita školy je 100 žáků.

2.3 Vybavení školy

Učebny jsou tematicky vybaveny podle vzdělávacích oblastí, potřeb dětí a personálu. Žáci mají k dispozici šatní skříňky pro svršky a obuv v suterénu budovy, pro své osobní věci mají vyhrazený prostor ve skříňkách v chodbě v 1. patře a scházírně, kde má každé dítě k dispozici vlastní box, do kterého si ukládá potřebné pomůcky, portfolio apod. V policích na chodbách jsou volně k zapůjčení knihy a deskové hry.

Ve všech prostorách školní budovy včetně venkovních ploch je možnost bezdrátového internetového připojení. Žáci mohou využívat přenosná digitální zařízení (notebooky, ipady, čtečky knih, školní chytrý telefon) a stolní počítače. Mají k dispozici rovněž základní kancelářské vybavení a výtvarné potřeby. Škola disponuje interaktivní tabulí, 2 dataprojektory a pomůckami pro základy programování (Ozoboti, Edisoni, Lego WeDo 2.0).

Žáci mohou využívat odhlučněnou a bohatě vybavenou hudební hernu. K dispozici mají hudební nástroje: piano, elektrické piano, elektrická a basová kytara, akustické kytary, zobcové flétny, bicí sestava, housle, ukulele, rytmické nástroje, mikrofon a boomwhackery.

K pohybovým aktivitám žáci využívají kromě tělocvičny prostor řádírny, velké místnosti vybavené prvky pro lezení, šplhání a skákání.

Hygienické zázemí všech místností využívaných žáky ZŠ Ježek bez klece odpovídá všem patřičným povinným normám. Žáci mají kromě již zmíněných sociálních zařízení k dispozici rovněž sociální zařízení u tělocvičny.

Na vzhledu školy se podílejí ve velké míře také žáci a vyučující.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor se skládá ze 8 pedagogů, 2 asistentů pedagoga pro integrované žáky, školního psychologa a 3 nepedagogických pracovníků. Ve škole pracuje poradce pro volbu povolání, metodik prevence sociálně patologických jevů a výchovný poradce. Vedení školy podporuje další vzdělávání a osobní rozvoj celého pedagogického sboru. Všichni pedagogové ovládají alespoň jeden cizí jazyk.

Za důležité považujeme vztahy mezi zaměstnanci naší školy. Je nám jasné, že děti se učí i nápodobou a z tohoto důvodu je pro nás důležité, kdo se stane členem našeho týmu. Učitelé mezi sebou navzájem

komunikují a společně se zamýšlejí nad vzdělávacími strategiemi, metodami a formami práce, které budou při výuce a každodenním životě ve škole používat, aby u žáků byly v co nejvyšší možné míře rozvíjeny klíčové kompetence.

2.5 Projekty školy, spolupráce s ostatními subjekty

Škola postupně navazuje spolupráci s organizacemi, jejichž činnost doplňuje výchovně vzdělávací cíle školy. Svou spolupráci se snaží postupně rozšířit o další subjekty dle potřeb žáků. V současnosti se jedná o spolupráci například s PPP Brno, SPC - Autistická škola Brno, po, HZS JmK, FabLab dílnou, neziskovou organizací Nová alternativní škola, Poradenským centrem pro drogové a jiné závislosti a členství Asociace svobodných a demokratických škol.

Naše základní škola se zapojuje pravidelně do sportovních projektů pro školy (Čokoládová tretra, Hejtmanův pohár) a dalších sportovních i nespportovních příležitostí dle zájmu žáků (Například soutěž IKID, Minecraft cup a jiné). Několikrát ve školním roce pořádá škola Jěžkův Jam s workshopy pro veřejnost a zapojuje se do spolupráce s PdF MU.

Snažíme se také zapojovat do grantových výzev na úrovni nadací a další veřejné podpory, které reagují na aktuální potřeby ve vzdělávací oblasti.

2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Škola se zákonnými zástupci spolupracuje v několika rovinách. Samozřejmostí je možnost návštěvy školního dne a účastnit se pravidelných akcí pro rodiče, přátele školy a jiné příznivce. K běžné komunikaci mezi školou a rodiči dochází při každodenním předávání žáků. Jednou měsíčně mají rodiče možnost využít setkání na akci Nejen čaj a nejen o páté. Jedná se v podstatě o konzultační (hovorové) hodiny, kterých se mohou zúčastnit i žáci samotní. Škola vychází rodičům vstříc – každý se dle své potřeby a časových možností zapisuje k jednotlivým vyučujícím. Při škole rovněž funguje rodičovské sdružení, které se schází dle svých potřeb v prostorách školy, zaměstnanci školy mohou být na tyto schůzky přizváni.

Škola používá pro komunikaci s rodiči primárně informační systém Edookit. Rodiče pro komunikaci se školou využívají především informační systém Edookit. Informace dále najdou na interní části webových stránek a život školy mohou sledovat zejména na facebookových stránkách a na webu školy.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Poslání a směřování školy

Základní škola Ježek bez klece staví na třech základních pilířích, jimiž jsou svoboda, respekt a zodpovědnost, tyto základní principy se objevují i v motivačním názvu ŠVP – SRaZ V Ježkovi bez klece. Tyto prvky se navzájem propojují, jeden bez druhého nemůže samostatně existovat a projevují se ve všech oblastech fungování školy. Základní školu Ježek bez klece lze charakterizovat jako prostředí svobodné, ve kterém se cítí dobře jak žáci a jejich rodiče, tak zaměstnanci. Nelze však opomíjet i zodpovědnost a respekt k sobě samému i ostatním. Vytváříme školu, která je otevřena všem, díky které se v životě děti neztratí, která v nich nezabije úžasnou jedinečnost a která jim nevezme tolik potřebnou

svobodu. Rádi bychom připravovali naše žáky do života tak, aby si uvědomovali, že svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého, jde nám o to podporovat v dětech to, pro co hoří, nabízet jim pestré možnosti vzdělávání, podporovat v nich touhu po celoživotním učení, pomáhat jim nacházet v sobě a navenek projevat empatii a lidskost, zajímat se o sebe a své zdraví, ale i o ostatní a svět, ve kterém vyrůstají.

3.2 Zaměření školy – základní ideje:

Naše škola je otevřena všem. Chceme být školou pro všechny, školou pro život. Při vytváření školního vzdělávacího programu jsme měli na mysli především následující body:

1. Svoboda, respekt, zodpovědnost

Jedná se o základní ideje naší školy. Ve 21. století nelze vzdělávat a vychovávat jedince v nesvobodě, na druhou stranu je však třeba pochopit, že svoboda jde ruku v ruce se zodpovědností. Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti za své činy, učí se komunikovat respektujícím způsobem. Respekt se neprojevuje pouze na úrovni komunikace, ale i na úrovni vztahu k sobě samému. Žáci se učí vážit si sami sebe, svého zdraví, respektovat odlišné názory, přístupy k životu, tradice.

2. Výuka v souvislostech

Nic v okolním světě se neděje zcela nahodile, jednotlivé zkušenosti v běžném životě nelze vytrhnout z kontextu doby, místa, kde se odehrály. Stejným způsobem probíhá i samotná výuka ve škole. Jde nám o co největší propojení se životem, o smysluplné předávání informací, které budou mít pro žáky vysokou hodnotu pro život samotný.

3. Štěstí

V naší škole se domníváme, že být šťastný je pro život opravdu důležité. Šťastní lidé neubližují ostatním, nezávidí, ale naopak dokážou pomoci, jsou zdravější, déle žijí. Z tohoto důvodu se žáci v naší škole naučí základní dovednosti v oblasti psychohygieny, práce se stresem, učí se pochopit své emoce a pracovat s nimi tak, aby neubližovali ostatním, ale ani sami sobě.

4. Slovní hodnocení

Uvědomujeme si, že každý člověk je naprosto jedinečný a že je poměrně obtížné zařadit ho do nějaké kategorie, škály, známky, z toho důvodu se nám jeví jako přínosnější využívat slovního hodnocení, které nám umožní podat každému žákovi naší školy zpětnou vazbu. Ta by mu v ideálním případě měla pomoci v orientaci v dalším vzdělávání, měla by mu poskytnout nestranný pohled na současný stav, nastínit mu jeho možnosti viděné druhou osobou.

5. Sebehodnocení

Uvědomování si a popis svých silných a slabých stránek patří k nezbytným předpokladům v životě člověka. Je důležité umět si nekriticky popsat své pokroky v učení, stanovovat si cíle, ke kterým se chceme postupně přibližovat, vědět, kde jsem a kam se posouvám. Na druhou stranu je třeba si uvědomit, že nic není neměnné, že každá změna v životě nás může něco naučit, posunout někam jinam,

dál. Žáci se v naší škole sebehodnotí od samého počátku. Samotné formy sebehodnocení se odvíjí od věku a vyspělosti každého jedince.

6. Vnitřní motivace

Jsme přesvědčeni, že bez vnitřní motivace si veškeré dovednosti, znalosti v podstatě neupevníme. Možná se na nějaký časový úsek něčemu automaticky naučíme, ale pokud nejsme vnitřně motivováni, s největší pravděpodobností daný poznatek brzy zapomeneme, nebudeme s ním nadále pracovat, rozvíjet jej. Žáci jsou proto vedeni k tomu, aby si v běžném školním dni uvědomovali svou vnitřní motivaci, učí se zodpovídat si svá Proč?, aby byli schopni nacházet své cesty, jak něco udělat.

7. Práce s chybou, otázkami, řešení problémových úkolů

Chyba je při procesu učení opravdu důležitá, v naší škole s ní pracujeme, rozvíjíme, nepovažujeme ji za brzdu, ale naopak za prostředek k posunu ve vzdělávacím procesu.

Žáci jsou vedeni ke kladení otázek, k řešení problémových úkolů. V Ježkovi bez klece se domníváme, že otázky vyvolávají a řetěží další otázky, což žáky podněcuje k hledání odpovědí, k přemýšlení nad nejrůznějšími strategiemi, jak se odpovědi dozvídat.

8. Pohyb a hra

Hra je jedna z nezákladnějších potřeb jedince, díky níž se od nejútlejšího věku učí. Pohyb zase žákům pomáhá udržovat své tělo ve zdravé kondici. Žáci se ve škole mohou pohybovat dle svých potřeb, je jim nabízena široká paleta pohybových aktivit, mají dostatek prostoru ke hrám.

9. Individualita jedince

Každý žák je jedinečná bytost, není možné přistupovat ke všem stejně. Každý žák má v naší škole právo na vlastní tempo.

10. Spolupráce s rodiči

Uvědomujeme si, že rodiče jsou nedílnou součástí života našich žáků, snažím se tedy vytvořit spíše komunitu, školu rodinného typu, kde se budeme navzájem znát, kde budeme ochotni a schopni otevřeně komunikovat a důvěřovat si.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Žáci se v naší škole setkají především s následujícími strategiemi:

- práce ve věkově heterogenní skupině,
- učení v souvislostech,
- projektové vyučování,
- problémové vyučování,
- vzdělávání v souvislostech,
- výuka i mimo školu,
- konstruktivistický přístup,
- práce s textem,

- ranní a odpolední zvoneček,
- sněm,
- zpětná vazba,
- slovní hodnocení a sebehodnocení.

V naší škole klademe důraz na rozvoj klíčových kompetencí. Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Kompetence k učení

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Pomáháme žákům uvědomovat si, že se učí v každém okamžiku svého života. Neoddělujeme školní svět od okolního (to, co se naučí má pro něj osobně jasné praktické využití, nebo je to jeho osobní zájem, má to pro něj smysl, přesah do budoucího). Není to jednosměrka - přinášíme do školy, odnášíme do školy. Vedeme je k samostatné práci a k sebeřízenému vzdělávání a sebehodnocení, ve kterém mohou posoudit vlastní pokrok. S žáky diskutujeme o jejich dosažených výsledcích a cílech, ke kterým by se chtěli přibližovat, a o tom, co jim k vytyčeným cílům může pomoci (metody, strategie, plánování). Podporujeme žáka v jeho osobních zájmech, ve výběru toho, čemu se chce věnovat, což napomáhá k motivaci k celoživotnímu učení. Chybu vnímáme jako příležitost k růstu, ne jako důvod k potrestání.

Žákům nabízíme různé informační zdroje, které mohou využít dle osobních preferencí.

Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Necháváme žáky samostatně či s podporou řešit problémy, které se jich dotýkají. Ponecháváme žákům zodpovědnost za jejich rozhodnutí. Jejich problémy neřešíme za ně, v případě jejich zájmu jsme připraveni jim pomoci. Umožňujeme žákům zažívat nejrůznější problémové situace, čímž jim umožňujeme rozpoznat a pochopit problémy a přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách prostřednictvím jejich úsudku a zkušeností. Poskytujeme jim prostor vyhledávat potřebné informace k řešení problémů. Podporujeme je v objevování různých variant řešení a využívání získaných vědomostí a dovedností. Diskutujeme s nimi o vzniklých problémových situacích a tím je vedeme ke kritickému myšlení, obhájení si svých rozhodnutí a sebekritickému zhodnocení.

Kompetence komunikativní

- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Společně se snažíme vytvářet prostředí vedoucí k respektující komunikaci. Žákům nasloucháme a tím jim vytváříme pozitivní vzor. Nejen na školních sněmech a STZkách poskytujeme prostor pro zapojení do diskuse, vyjádření a obhájení vlastního názoru včetně vhodné argumentace.

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

Společně s žáky vytváříme školní pravidla a necháváme je zapojit a iniciovat přípravu a organizaci školních akcí a výletů. Běžně s žáky otevřeně komunikujeme a ohleduplně prezentujeme vlastní názory, čímž jim ukazujeme potřebu brát ohled na potřeby a pocity své i druhých. Pečujeme o příjemnou školní atmosféru a celkové klima školy.

Kompetence občanské

- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Vedeme žáky k zodpovědnosti a respektu k sobě i k druhým na základě společně formulovaných pravidel. Nejen na výletech se učíme chápat základní ekologické souvislosti a rozhodujeme se v zájmu podpory ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje.

Kompetence pracovní

- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Každý den společně uklízíme naše školní prostory. Žáky zapojíme nebo sami žáci iniciují různé pracovních činnosti jako například vaření, vyrábění, atd. Podporujeme je při osvojování profesních dovedností jako např. plánování a organizování svých povinností. Mluvíme o možnostech jejich budoucího profesního uplatnění.

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními integrujeme do běžných tříd. Výhodou je malotřídní charakter naší školy, při kterém dochází k rušení bariér mezi ročníky i třídami a integrace je tak ještě intenzivnější. Nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka, vypracujeme buď PLPP (plán pedagogické podpory) nebo pokud podpůrná opatření stanovená PLPP nejsou dostačující, doporučujeme žáky na vyšetření do ŠPZ (školní poradenské zařízení).

Naše škola se zaměřuje na bezproblémové zařazení dětí s jakýmkoli odlišnostmi do kolektivu školy. Prostředí školy je nastaveno tak, aby se žáci učili toleranci, vzájemnému pochopení a pomoci. Dosahujeme toho především prostřednictvím fungování demokratických principů školy, partnerským přístupem a modelováním chování, které je založeno na nenásilné komunikaci. Dále klademe důraz na realizaci dostatečně podnětného a věku a individualitě dítěte přiměřeného vzdělávacího prostředí.

PLPP sestavuje výchovný poradce, případně školní psycholog, ve spolupráci s třídním učitelem nebo učitelem konkrétního vyučovacího předmětu. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení optimálních výchovně-vzdělávacích strategií, metod a forem práce, které jsou v souladu s filozofií školy. Výchovný poradce, případně školní psycholog koordinuje tvorbu PLPP, stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i samotným žákem. Vyhodnocení PLPP realizuje, v intervalech stanovených zákonem, se všemi nezbytnými aktéry, výchovný poradce, případně školní psycholog.

Na základě vyšetření a doporučení ŠPZ, které obdrží ředitel, škola po souhlasu zákonného zástupce do jednoho měsíce vypracuje IVP (individuální vzdělávací plán). IVP sestavuje výchovný poradce, případně školní psycholog, ve spolupráci s třídním učitelem, se zákonným zástupcem žáka, s žákem samotným a s učiteli vyučovacích předmětů ve kterých se projevuje znevýhodnění žáka. IVP má písemnou podobu. Výchovný poradce, případně školní psycholog zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn, a předá informace o zahájení podpůrných opatření podle IVP řediteli, který je zaznamená do školní matriky. IVP je vyhodnocován raz do roku a ak je to účelné, tak i častěji. Škola poskytuje žákům s přiznaným podpůrným opatřením v případě potřeby další individuální reedukační péči. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Pracovníci školního poradenského pracoviště se dle potřeby schází, kde navrhuje a vyhodnocují postupy práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě potřeby dále spolupracujeme s dalšími odborníky (středisko výchovné péče, lékaři...). Žák nebo zákonný zástupce může v případě zájmu využít služeb školního psychologa nebo výchovného poradce.

3.5 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků provádí třídní učitel a školní psycholog ve spolupráci s dalšími pedagogy. Diagnostiku mimořádného nadání provádí ŠPZ.

Při sestavování PLPP škola vychází z aktuálních vzdělávacích potřeb nadaného, případně mimořádně nadaného žáka. PLPP sestavuje výchovný poradce, případně školní psycholog, ve spolupráci s třídním učitelem nebo učitelem konkrétního vyučovacího předmětu. PLPP má písemnou podobu. Výchovný poradce, případně školní psycholog, koordinuje tvorbu PLPP, stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i samotným žákem. Vyhodnocení PLPP realizuje, v intervalech stanovených zákonem, se všemi nezbytnými aktéry, výchovný poradce, případně školní psycholog.

Na základě vyšetření a doporučení školního poradenského zařízení, které obdrží ředitel, škola po souhlasu zákonného zástupce do jednoho měsíce vypracuje pro mimořádně nadaného žáka IVP (individuální vzdělávací plán). IVP sestavuje výchovný poradce, případně školní psycholog, ve spolupráci s třídním učitelem, se zákonným zástupcem žáka, s žákem samotným a s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka. Při sestavování IVP škola vychází z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP má písemnou podobu. Výchovný poradce, případně školní psycholog zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže

být IVP prováděn, a předá informace o zahájení podpůrných opatření podle IVP řediteli, který je zaznamená do školní matriky. IVP je vyhodnocován raz do roku a ak je to účelné, tak i častěji.

Základním principem pro práci s nadanými žáky je umožnění individuálního tempa při osvojování učiva a přiměřené a pružné zvyšování nároků učitelem. Tito žáci mají možnost se zapojit do samostatných, rozsáhlejších prací a projektů, a také do různých zájmových aktivit.

3.6 Začlenění průřezových témat

Všechny tematické okruhy všech průřezových témat jsou integrovány do učebních osnov některého vyučovacího předmětu, jedná se především o předmět člověk a jeho svět a JáMy, některé jsou realizovány v rámci samostatných projektů, osobnostní a sociální výchově je na naší škole věnován samostatný předmět. Osobnostní a sociální výchova se však odráží i v dalších předmětech.

Začleňování průřezových témat je uvedeno v příloze č. 1 - Začlenění průřezových témat.

4. Učební plán

Učební plán a poznámky k němu jsou uvedeny v Příloze č. 2 – Učební plán

5. Učební osnovy

Všechny naše předměty jsou postaveny na sebeřízeném učení jednotlivých žáků, proto je velmi těžké stanovit časovou dotaci. Každý žák potřebuje jiný čas k tomu, aby dospěl k daným výstupům.

Jednotlivé výstupy předmětů jsou zpracovány v Příloze č. 3 – Výstupy.

5.1 TRIVIUM

Časové vymezení předmětu: 56 hodin

Týdenní dotace: 11 hodin týdně v 1. - 4. ročníku, 12 v 5. ročníku

V praxi je zařazován dle individuálních potřeb jednotlivých žáků.

Organizační vyčlenění předmětu:

Výuka probíhá individuálně, nebo ve věkově smíšené skupině v prostorách školy i mimo školní budovu, například při společných výletech, exkurzích, v případě zájmu nebo potřeby i ve spolupráci s jinými organizacemi.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je společný pro všechny ročníky prvního stupně. Integruje v sobě vzdělávací oblasti matematika a její aplikace, vzdělávací obor matematika a její aplikace, jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor český jazyk a literatura a vzdělávací oblast informační a komunikační technologie, vzdělávací obor informační a komunikační technologie a průřezové téma mediální výchova.

V rámci Trivia u žáků sledujeme především jejich rozvoj v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti, komunikačních dovedností, schopnosti řešit problémy, schopnosti využití moderních technologií a schopnosti kriticky posuzovat mediální sdělení a bezpečně se pohybovat na internetu.

Trivium poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a je založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro běžný život a pro používání praktických znalostí a dovedností v reálných situacích, jako například při nakupování, zjišťování dopravního spojení, odhadování a měření délky atd. Žáci se procvičují v efektivní mezilidské komunikaci, učí se interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Žáci se intelektovým dovednostem učí dle svých individuálních předpokladů a svým vlastním tempem. Žákům nestanovujeme, kdy se mají co učit. Vedeme je k uvědomění si vlastních pokroků v dané oblasti a společně diskutujeme možné cesty ke zlepšení. Žáci tak postupně dosahují takové úrovně, kterou aktuálně potřebují pro svůj další rozvoj. K rozvoji logického myšlení a jejich intelektových dovedností jsou žákům k dispozici učebnice, knihy, hry, pracovní listy/sešity a moderní technologie.

Vyučovací předmět Trivium je vyučován ve všech ročnících prvního stupně a integruje v sobě vzdělávací oblasti matematika a její aplikace, vzdělávací obor matematika a její aplikace, jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor český jazyk a literatura a vzdělávací oblast informační a komunikační technologie, vzdělávací obor informační a komunikační technologie a průřezové téma mediální výchova. Vzdělávací obor se dále dělí na komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu, vzdělávací obor matematika se dělí na číslo a početní operace, závislosti a vztahy a práce s daty, geometrie v rovině a prostoru, nestandardní aplikační úlohy a problémy. Informační a komunikační technologie se dělí na základy práce s počítačem, vyhledávání informací a komunikace, zpracování a využití informací. Ve vlastní výuce se tyto jednotlivé oblasti všech oborů a jejich jednotlivé části vzájemně prolínají a doplňují.

Vyučovací předmět Trivium poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a je založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro běžný život a pro používání praktických znalostí a dovedností v reálných situacích. Žáci se prostřednictvím tohoto předmětu učí a procvičují v efektivní mezilidské komunikaci, učí se interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Postupně si rozvíjí své logické myšlení, které je předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování, a své obecné intelektové dovednosti. Žáci postupně dosahují takové úrovně, kterou aktuálně potřebují pro svůj další rozvoj. Žáci se učí využívat pomůcky a prostředky výpočetní techniky.

Cílem jazykové výchovy je získat vědomosti a dovednosti potřebné k postupnému osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat další formy českého jazyka. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním a kultivovaně se vyjadřovat různými formami a způsoby.

Literární výchova umožňuje žákům postupně se seznamovat se základními literárními druhy a učí vnímat jejich specifické znaky. Postupně získávají a individuálně rozvíjejí své základní čtenářské návyky. Postupně se učí rozlišovat literární fikci od skutečnosti.

V tematickém okruhu číslo a početní operace si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, proč je operace prováděna předloženým postupem a umět operaci propojit s reálnou situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa. Učí se pracovat s jednoduchými tabulkami a grafy, které reprezentují běžné jevy reálného světa.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku a postupně zlepšují svůj grafický projev.

V tematickém okruhu nestandardní aplikační úlohy a problémy si žáci řešením reálných problémových situací uvědomují, že mohou dojít k výsledku i bez použití naučených postupů a dovedností školské matematiky.

V oboru informační a komunikační technologie se žáci seznamují a zdokonalují v základech práce s počítačem, s vyhledáváním, zpracováním a využitím informací a použitím různých typů komunikace. Žáci mají možnost využívat moderní informační a komunikační technologie a seznamují se s používáním softwarových prostředků, např. grafických a textových editorů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Žáci si sami řídí a organizují vlastní učení
- Žáci mají k dispozici řadu ověřených informačních zdrojů z jazykové oblasti
- Diskutujeme s žáky o důvěryhodnosti informačního zdroje
- Ukazujeme žákům možnosti, jak se získanými informacemi pracovat, dále je systematizovat
- Ukazujeme žákům důležitost aplikace pravopisných pravidel v písemné komunikaci
- Seznamujeme žáky s jazykovou a matematickou terminologií a vedeme žáky k jejímu používání v situacích, které to vyžadují.

Kompetence k řešení problémů

- Žákům je dáváme prostor k objevování a podporujeme samostatné uvažování.
- Směřujeme žáky k tomu, aby našli ve svém textu nebo výpočtu odlišnosti a chyby a hledali zdůvodnění pro správné řešení.
- Vedeme žáky k hledání jejich vlastních řešení.
- Nabízíme žákům úkoly, logické hádanky k samostatnému řešení.

Kompetence komunikativní

- Žáky vystavujeme různým komunikačním situacím, díky tomu si žáci aktivizují slovní zásobu.
- Žáci mají příležitost komunikovat prostřednictvím moderních technologií.
- Žáci se mají příležitost ujímat se moderátorských a průvodcovských rolí.
- Žáky vedeme k aktivnímu naslouchání, přijímání i vytváření popisné zpětné vazby.
- Klademe důraz na vzájemný respekt k vyjadřovaným názorům.
- Vytváříme příležitosti pro diskuse a prostor pro obhajobu vlastního názoru.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme žáky v učení se od sebe navzájem, vzájemné pomáhání a vysvětlování s řešením problémů, úkolů.
- Žáci vytváří věkově smíšené učební skupiny.
- Žáci mohou diskutovat se spolužáky i pedagogy.
- Podporujeme žáky ve vlastní kompetenci v procesu vzdělávání, ve vlastním sebeocenění při dosažení dílčího cíle a přijetí vlastní chyby či neúspěchu jako přirozené součásti procesu učení, za účelem rozvoje zdravého sebevědomí
- Ptáme se na potřeby žáků za účelem rozvoje uvědomování si svých potřeb a jejich důležitosti

Kompetence občanské

- Žáci se seznamují s literárními texty českých i zahraničních autorů a chápou jejich význam pro národní dědictví a vysvětlí jejich význam.
- Je podporována potřeba tvořivého literárního projevu, recitace, četby a dalších kulturních aktivit.
- Žáci jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- Žáci chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- Žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc.

Kompetence pracovní

- Žáci jsou vedeni k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní.
- Žáci používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky.
- Žák využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- Vedeme žáky k uvědomění přesahu učiva do reálného života v rámci přípravy na svou vlastní budoucnost.
- Žákům poskytujeme příležitosti, a podporujeme je ve vlastním rozhodování, plánování a organizaci svého vzdělávání.
- Žáky vedeme k uklidnění po skončení jejich aktivit.

5.2 ANGLICKÝ JAZYK

Časové vymezení předmětu:

Týdenní dotace: 3 hodiny 3. - 5 ročník

V praxi je zařazován dle individuálních potřeb jednotlivých žáků.

Organizační vyčlenění předmětu:

Výuka probíhá individuálně, nebo ve věkově smíšené skupině v prostorách školy i mimo školní budovu, například při společných výletech, exkurzích, v případě zájmu nebo potřeby i ve spolupráci s jinými organizacemi.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Anglický jazyk zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a průřezové téma multikulturní výchova a mediální výchova. Vyučování cizího jazyka na prvním stupni je chápáno především jako příprava na jeho osvojení. Cílem je podpořit u žáků zájem o cizí jazyk a povzbudit je k jeho učení. Dalším cílem je seznámit žáky s reáliemi anglicky mluvících zemí vycházející ze znalosti žáků reálií českých. Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v mateřském jazyce a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane jejich vlastním zájmem.

Ve výuce se kromě témat základní konverzace (rodina a domov, čísla, barvy, zájmy a volný čas, roční období, zvířata, škola, jídlo a pití, každodenní život) objevují i témata, která do výuky vnáší samotní žáci a odráží tak jejich zájmy a potřeby. Osvojování učiva probíhá individuálně diferencovaně a spirálovitě, kdy se jednotlivá témata opakují a prolínají, a tím se učivo v dalších letech opakuje, upevňuje a rozšiřuje.

Výuka je zaměřena především na rozvoj poslechu a mluvení (od neverbální komunikace až k jednoduchým rozhovorům, kdy 'silent period' je platná fáze učení se jazyku). Výuka gramatiky probíhá induktivní metodou. Žáci se učí jazykové struktury jako slovní zásobu a pravidla jsou jim vysvětlována jen v tom případě, že se na ně žáci sami zeptají.

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Žáci se seznamují s různými strategiemi a styly učení, aby byli schopni rozpoznat, který je pro ně efektivní.
- Žáci si sami řídí a organizují vlastní učení.
- Žáci si zkouší nastavit jazykový cíl a postup, jak daného cíle dosáhnout. Následuje evaluace úspěšnosti a nastavení nových cílů v tomto cyklu.
- Žáci si aktivně vytváří podmínky a prostředí vhodné pro učení (osamotě nebo ve skupině podle vlastních preferencí).
- Žáci mají k dispozici řadu ověřených informačních zdrojů z jazykové oblasti.

- Diskutujeme s žáky o důvěryhodnosti a vhodnosti informačního zdroje.
- Ukazujeme žákům možnosti, jak se získanými informacemi pracovat, dále je systematizovat.
- Ukazujeme žákům důležitost aplikace pravopisných pravidel v písemné komunikaci.
- Seznamujeme žáky s jazykovou terminologií.

Kompetence k řešení problémů

- Žákům dáváme prostor k hledání odpovědi a podporujeme samostatné uvažování.
- Směřujeme žáky k tomu, aby našli ve svém textu odlišnosti a chyby a hledali zdůvodnění pro správné řešení.
- Seznamujeme žáky s nejčastějšími problémy v daných oblastech a s běžným postupem jejich řešení.
- Podporujeme žáky v tom aby si řekli o pomoc když si sami nevědí rady.

Kompetence komunikativní

- Žáky vystavujeme různým komunikačním situacím, díky tomu si žáci aktivizují slovní zásobu.
- Vytváříme příležitosti pro diskuse a prostor pro vyjádření a obhajobu vlastních názorů.
- Klademe důraz na vzájemný respekt k vyjadřovaným názorům.
- Žáci mají příležitost komunikovat prostřednictvím moderních technologií, učí se zásady bezpečné komunikace a chování na internetu.
- Žáci rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.
- Žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- Žáci se mají příležitost ujímat se moderátorských a průvodcovských rolí.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme žáky v učení se od sebe navzájem, vzájemné pomáhání a vysvětlování s řešením problémů, úkolů.
- Žáci vytváří věkově smíšené učební skupiny.
- Žáci mohou diskutovat se spolužáky i pedagogy.
- Podporujeme žáky ve vlastní kompetenci v procesu vzdělávání, ve vlastním sebeocenění při dosažení dílčího cíle a přijetí vlastní chyby či neúspěchu jako přirozené součásti procesu učení, za účelem rozvoje zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- Žáci se seznamují s literárními texty zahraničních autorů a chápou jejich význam pro národní dědictví a vysvětlí jejich význam.
- Je podporována potřeba tvořivého literárního projevu, recitace, četby a dalších kulturních aktivit.
- Žáci jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- Žáci chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- Žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc.

Kompetence pracovní

- Žáci používají bezpečně a účinně materiály, zařízení a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

- Vedeme žáky k uvědomění přesahu učiva do reálného života v rámci přípravy na svou vlastní budoucnost.
- Žákům poskytujeme příležitosti, a podporujeme je ve vlastním rozhodování, plánování a organizaci svého vzdělávání.
- Žáky vedeme k úklidu po skončení jejich aktivit.

5.3 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Časové vymezení předmětu:

10 hodin na 1. i 2. stupně

Týdenní dotace: 2 hodiny týdně

Organizační vyčlenění předmětu:

Výuka probíhá na 1. stupni individuálně, nebo ve věkově smíšené skupině dvakrát týdně po jedné hodině většinou v tělocvičně, v blízkém okolí školy nebo v přírodě, na školních výletech, či ve spolupráci s jinými organizacemi. Na 2. stupni probíhá individuálně, nebo ve studijní skupině dvakrát týdně většinou v tělocvičně, v blízkém okolí školy nebo v přírodě, na školních výletech, či ve spolupráci s jinými organizacemi.

Na 1. stupni je zařazena výuka plavání v rozsahu 40 hodin.

Charakteristika předmětu

Tělesná výchova zahrnuje vzdělávací oblast Člověk a zdraví a průřezové téma Osobnostní a sociální výchova. Přináší základní podněty k ovlivňování zdraví, se kterými se žáci seznamují, učí se je využívat a praktikovat ve svém životě. Tělesná výchova směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Smyslem je umožnit pohyb, přinášet radost z pohybu a podpořit nadšení při objevování různých druhů pohybových činností a aktivit v každodenním životě školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Vést žáky k tomu, aby rozuměli obecné terminologii z oblasti tělovýchovy a aby ji aktivně využívali,

- vést žáky k pochopení souvislostí mezi pohybovou aktivitou a psychickou pohodou

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k uvážlivému vyhodnocení svých možností i možností okolí
- vést žáky k uvážlivému chování, kritickému zvažování problému či úkolu,
- vést k samostatnému řešení problémů, k výběru vhodného způsobu řešení,
- vést žáky k uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí a za výsledky svých činů.

Kompetence komunikativní

Vést žáky k vyslechnutí druhých lidí, k porozumění pokynů a vhodné reakci na ně,

- vést k porozumění různých typů mimoslovní komunikace i k aktivnímu používání neverbální komunikace,
- umožnit svobodně vlastní pohybový projev.

Kompetence sociální a personální

- vést k účinné spolupráci ve skupině, podílení se společně s ostatními na tvorbě pravidel při týmových hrách,
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat,
- podporovat sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj v oblasti pohybu a sportu.

Kompetence občanské

Vést k respektování, ctění a ochraně našich sportovních tradic,

- aktivně se zapojovat do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní

Vést k bezpečnému používání sportovního vybavení, nářadí a náčiní, k dodržování vymezených pravidel

- vést při pohybu a sportu k ochraně svého zdraví i zdraví druhých,
- vést k využití znalostí a získaných zkušeností k zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, popřípadě k rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

5.4 JÁMY

Časové vymezení předmětu:

5 hodin týdně v 1.–5. ročníku, 4 hodiny týdně v 6.–9. ročníku

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá většinou v přírodě, v blízkém okolí školy, ve škole, na výstavách, exkurzích, kulturních akcích, koncertech, či ve spolupráci s jinými organizacemi.

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět JÁMY obsahuje na 1. stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, na 2. stupni integruje vzdělávací oblasti Dějepis, Výchova k občanství a Výchova ke zdraví a vzdělávací obor Zeměpis, a vzdělávací oblasti Člověk a příroda; na 1. i 2. stupni průřezové téma: Osobnostně sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Výchova demokratického občana, Enviromentální výchova.

Zahrnuje témata týkající se historie, aktivního začlenění do společnosti a zodpovědného jednání k sobě a druhým. Na prvním stupni se jedná o tematické okruhy Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas a Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví a na druhém stupni ve vzdělávacím oboru Dějepis jsou to: Člověk v dějinách, Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání, počátky nové doby, Modernizace společnosti, Moderní doba, Rozdělený a integrující svět. Ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství se jedná o tyto tematické okruhy Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Člověk, stát a hospodářství, Člověk, stát a právo, Mezinárodní vztahy, globální svět.

Předmět JáMy je zaměřen na rozvoj praktických dovedností, které žáci mohou využít v běžném životě. Konkrétní obsahová náplň předmětu vždy vychází z individuálních potřeb jedince a dílčí témata jsou vždy vztažena k jevům dotýkajícím se každodenní reality. Týkají se situací, do kterých se může žák během svého života dostat.

Jeho cílem je vytvářet u žáků kladný vztah k vlastní osobě a k ostatním lidem a pomoci žákům získat návyky zdravého duševního a sociálního života, naučit žáky zvládat vlastní chování. Vést žáky k uvědomění si hodnoty pomoci a spolupráce, hodnoty různosti lidí, názorů a přístupů k řešení problému. V neposlední řadě je jeho cílem vést žáky k vzájemnému respektu a vytvářet dobré klima ve třídě a ve škole.

Člověk a jeho svět

Obsahuje tematické okruhy Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas a Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově).

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy respektujícího jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi a se světem financí, ale i s problémy, které provází soužití lidí.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Žáci mohou samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, a mohou společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Žáci prakticky poznávají okolní krajinu a její proměny, sledují vliv lidské činnosti na přírodu a hledají možnosti, jak přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co člověku individuálně prospívá z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.

Dějepis a Výchova k občanství

Zaměřujeme se na znalosti a dovednosti potřebné pro aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Zajímají nás společenské jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Na pravidelném sněmu se u žáků utváří pozitivní občanské postoje a přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

U žáků se formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Je pro nás důležité kladení otázek a přirozené setkávání s minulostí a možnou blízkou budoucností. Diskuse rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost.

Výchova ke zdraví a OSV

Je pro nás důležitá interakce a sociální vazby a vztahy. Život v naší škole otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací, učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Zohledňujeme osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti a hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Učivem se stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Důležitý je též aktivní rozvoj a ochrana zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a schopnost být za ně odpovědný. Žáci si osvojují zásady svého zdravého životního stylu, což se projevuje v jejich osobním životě a seznámí se se způsoby chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Potřebné dovednosti jsou získávány prostřednictvím pozorování, experimentem, diskusí, besedami, exkurzemi, prací s názornými pomůckami, realizací projektů a v neposlední řadě a na každo-týdenním sněmu.

5.5 MATVĚDY

Časové vymezení předmětu: 8 hodin v 6. - 9. ročníku

Organizační vyčlenění předmětu:

Činnosti probíhají individuálně, případně ve studijních skupinách.

Činnosti daného předmětu probíhají většinou ve škole, v blízkém okolí školy nebo v přírodě, na výstavách a exkurzích

Charakteristika předmětu.

Vyučovací předmět matvědy je vyučován ve všech ročnících druhého stupně, navazuje na předměty Trivium, konkrétně jeho část matematika a jeho aplikace, a Jámy, konkrétně část Člověk a jeho svět vyučované na 1. stupni. Integruje v sobě vzdělávací oblasti matematika a její aplikace, vzdělávací obor matematika a její aplikace, a člověk a příroda, vzdělávací obory fyzika, chemie, přírodopis a průřezová témata Enviromentální výchova,

Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor matematika a její aplikace je rozdělen na tematické okruhy Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Tematický okruh číslo a proměnná se prohlubují znalosti z tematického okruhu číslo a početní operace a žáci se seznamují s pojmem proměnná a její roli při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu závislosti, vztahy a práce s daty si žáci prohlubují své znalosti z prvního stupně a učí se analyzovat změny a vztahy z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů.

V tematickém okruhu geometrie v rovině a v prostoru žáci prohlubují své znalosti z prvního stupně. Určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás. Dále si uvědomují vzájemné polohy objektů v

rovině a prostoru, učí se měřit velikost úhlu, vypočítat obvod a obsah obrazců, povrch a objem těles. Žáci si zdokonalují svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu nestandardní aplikační úlohy a problémy prohlubují své dovednosti prvního stupně.

Žáci mohou využívat prostředky výpočetní techniky, názorné pomůcky i reálné objekty.

Žáci dle individuálních preferencí pracují sami nebo ve skupinkách, kde se učí hledat společně řešení problému, vyjasnění si samotného problému, z případných různých řešení vyselektovat to optimální pro danou situaci nebo naopak poznat, že různé metody řešení vedly ke stejnému výsledku. Neméně důležitá je práce s chybou, zejména autokorekce.

Člověk a příroda

V této vzdělávací oblasti se navazuje na vzdělávací oblast Člověk a svět na 1. stupni. Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis (jeho přírodovědná část), svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci mohou dle svých individuálních potřeb studovat přírodu specifickými poznávacími metodami, čímž si mohou osvojit i některé důležité dovednosti, jako např. pozorování, experimentování a měření, tvorba a ověřování hypotéz, analyzování výsledků a vyvozování závěrů.

Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Žáci si sami řídí a organizují vlastní učení, určují vhodnost a potřebnost vizuálních pomůcek.
- Žáci mají k dispozici řadu ověřených informačních zdrojů v elektronické i tištěné podobě.
- Žáci si osvojují rozličné strategie a zvolí si tu vhodnou právě pro ně.
- Žáci se učí systematizovat postup hledání řešení, porovnat více postupů, zda mohou vést ke stejnému závěru a proč.
- Žáci se pracují s různými vizuálními možnostmi vedení výpočtu/konstrukce a získávají zkušenosti s výběrem vhodného výběru.

Kompetence k řešení problémů

- Žák užívá při řešení problémů logické, algoritmické a empirické postupy.
- Žákům je dáván prostor k objevování a podporuje se samostatné uvažování.
- Směřujeme žáky k tomu, aby našli ve svém textu nebo výpočtu odlišnosti a chyby a hledali zdůvodnění pro správné řešení.
- Vedeme žáky k hledání jejich vlastních řešení a porovnání, zda se jedná o podobné řešení či zcela odlišné.
- Nabízíme žákům úkoly, logické hádanky k samostatnému řešení.

Kompetence komunikativní

- Žáky vystavujeme různým komunikačním situacím, díky tomu si žáci aktivizují a rozšiřují slovní zásobu.
- Žáci mají příležitost komunikovat prostřednictvím moderních technologií.
- Žáci se mají příležitost ujímat se moderátorských a průvodcovských rolí.
- Žáky vedeme k aktivnímu naslouchání, přijímání i vytváření popisné zpětné vazby.
- Klademe důraz na vzájemný respekt k předkládaným řešením.
- Vytváříme příležitosti pro diskuse a prostor pro obhajobu vlastních názorů.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme žáky v učení se od sebe navzájem, vzájemné pomáhání a vysvětlování s řešením problémů, úkolů.
- Žáci vytváří věkově smíšené učební skupiny.
- Žáci mohou diskutovat se spolužáky a pedagogy.

Kompetence občanské

- Žáci jsou konfrontováni s reálným rizikem dluhové pastí a zvyšují si finanční gramotnost.
- Žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc.

Kompetence pracovní

- Žáci získávají návyky pro jemnou práci během rýsování, osvojují si návyky pro efektivní plánování času.
- Žáci používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky.
- Žák využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- Vedeme žáky k uvědomění přesahu učiva do reálného života v rámci přípravy na svou vlastní budoucnost.
- Žákům poskytujeme příležitosti, a podporujeme je ve vlastním rozhodování, plánování a organizaci svého vzdělávání.
- Žáky vedeme k úklidu po skončení jejich aktivit.

5.6 JAZYKY

Časové vymezení předmětu: 8 hodin v 6.-7. ročníku a 10 hodin v 8.-9. Ročníku

Organizační vyčlenění předmětu:

Činnosti probíhají individuálně, případně ve studijních skupinách.

Činnosti daného předmětu probíhají většinou ve škole, v blízkém okolí školy nebo v přírodě, na výstavách, kulturních či jiných akcích, koncertech

Charakteristika předmětu

Vyučovaný předmět Jazyky je vyučovaný na druhém stupni a integruje v sobě vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a její vzdělávací obory Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk, a dále vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie a její vzdělávací obor Informační a komunikační technologie a průřezová témata Mediální výchova a Multikulturní výchova. Navazuje na předměty prvního stupně Trivium a Anglický jazyk.

Podporujeme především rozvoj komunikačních kompetencí, které napomáhají rozvoji znalostí a dovedností umožňujících pochopit různá sdělení, rozumět jim, svobodně a s respektem se vyjadřovat, a získání základní úrovně informační gramotnosti. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Český jazyk a literatura

Realizace tohoto vzdělávacího oboru pomáhá vytvářet předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter a dále se člení do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Vzdělávací obsah jednotlivých složek se vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci na 2. stupni postupně připravují na to, aby při svém dalším vzdělávání byli schopni kriticky posoudit přijímané informace, zapojují se do diskusí, jsou schopni se otázkami doptávat po záměru hovoru, jsou schopni vyjádřit svůj názor a prezentovat ho před skupinou, umí používat verbální i neverbální prostředky řeči, učí se posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

Jazyková výchova prohlubuje a rozšiřuje znalosti z 1. stupně. Žáci mají možnost používat různé zdroje pro vyhledávání a ověřování správnosti použití českého jazyka při svém písemném projevu.

V Literární výchově mají žáci možnost seznámit se s dalšími literárními druhy, jsou schopni formulovat své názory a dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a z uměleckých děl.

Anglický jazyk

V anglickém jazyce žák navazuje na své znalosti získané na 1. stupni a dále je rozvíjí dle svých individuálních potřeb a zájmů tak, aby zvládl úspěšně komunikovat na témata běžného života a uměl si zjisit potřebné informace. Žáci jsou si vědomi kulturních rozdílů i místních jazykových variant.

Další cizí jazyk

Žáci mají možnost si dle svého zájmu vybrat z aktuální nabídky dalších jazyků. Žáci se seznamují s daným jazykem, jeho použitím při základních lidských interakcích i s kulturními tradicemi zemí, kde se daný jazyk používá.

Informační a komunikační technologie

V informačních a komunikačních technologiích žáci navazují na své znalosti z 1. stupně a individuálně v nich pokračují podle svých zájmů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Žáci se seznamují s různými strategiemi a styly učení, aby byli schopni rozpoznat, který je pro ně efektivní.
- Žáci si sami řídí a organizují vlastní učení.
- Žáci si zkouší nastavit jazykový cíl a postup, jak daného cíle dosáhnout. Následuje evaluace úspěšnosti a nastavení nových cílů v tomto cyklu.
- Žáci si aktivně vytváří podmínky a prostředí vhodné pro učení (osamotě nebo ve skupině podle vlastních preferencí).
- Žáci mají k dispozici řadu ověřených informačních zdrojů z jazykové oblasti.
- Diskutujeme s žáky o důvěryhodnosti a vhodnosti informačního zdroje.
- Ukazujeme žákům možnosti, jak se získanými informacemi pracovat, dále je systematizovat.
- Ukazujeme žákům důležitost aplikace pravopisných pravidel v písemné komunikaci.
- Seznamujeme žáky s jazykovou terminologií.

Kompetence k řešení problémů

- Žákům dáváme prostor k hledání odpovědi a podporujeme samostatné uvažování.
- Směřujeme žáky k tomu, aby našli ve svém textu odlišnosti a chyby a hledali zdůvodnění pro správné řešení.
- Seznamujeme žáky s nejčastějšími problémy v daných oblastech a s běžným postupem jejich řešení.
- Podporujeme žáky v tom aby si řekli o pomoc když si sami nevědí rady.

Kompetence komunikativní

- Žáky vystavujeme různým komunikačním situacím, díky tomu si žáci aktivizují slovní zásobu.
- Vytváříme příležitosti pro diskuse a prostor pro vyjádření a obhajobu vlastních názorů.

- Klademe důraz na vzájemný respekt k vyjadřovaným názorům.
- Žáci mají příležitost komunikovat prostřednictvím moderních technologií, učí se zásady bezpečné komunikace a chování na internetu.
- Žáci rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.
- Žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- Žáci se mají příležitost ujímat se moderátorských a průvodcovských rolí.

495208128. **Kompetence sociální a personální**

- Podporujeme žáky v učení se od sebe navzájem, vzájemné pomáhání a vysvětlování s řešením problémů, úkolů.
- Žáci vytváří věkově smíšené učební skupiny.
- Žáci mohou diskutovat se spolužáky i pedagogy.
- Podporujeme žáky ve vlastní kompetenci v procesu vzdělávání, ve vlastním sebeocenění při dosažení dílčího cíle a přijetí vlastní chyby či neúspěchu jako přirozené součásti procesu učení, za účelem rozvoje zdravého sebevědomí

495207904. **Kompetence občanské**

- Žáci se seznamují s literárními texty zahraničních autorů a chápou jejich význam pro národní dědictví a vysvětlí jejich význam.
- Je podporována potřeba tvořivého literárního projevu, recitace, četby a dalších kulturních aktivit.
- Žáci jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- Žáci chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- Žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc.

495208296. **Kompetence pracovní**

- Žáci používají bezpečně a účinně materiály, zařízení a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky.
- Vedeme žáky k uvědomění přesahu učiva do reálného života v rámci přípravy na svou vlastní budoucnost.
- Žákům poskytujeme příležitosti, a podporujeme je ve vlastním rozhodování, plánování a organizaci svého vzdělávání.
- Žáky vedeme k úklidu po skončení jejich aktivit.

5.7 ESTETICKÁ A PRACOVNÍ VÝCHOVA

Časové vymezení předmětu:

4 hodiny týdně v 1.-5. ročníku, 4 hodiny v 6.-7. ročníku a 3 hodiny v 8.-9. Ročníku

Organizační vyčlenění předmětu:

Činnosti probíhají individuálně, případně ve věkově smíšené skupině, žákům je nabízen blok v rámci jednoho dne v týdnu.

Činnosti daného předmětu probíhají většinou ve škole, v blízkém okolí školy nebo v přírodě, na výstavách, kulturních akcích, koncertech či ve spolupráci s jinými organizacemi na jejich pracovištích.

Charakteristika předmětu

Předmět Estetická a pracovní výchova zahrnuje vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a Umění a kultura. Je vyučován na 1. i 2. stupni ve všech ročnících. Cílem předmětu je seznámit žáky s uměním v kontextu každodenního života, pomoci jim budovat jejich vlastní názor na umění, rozvíjet estetické citění a podporovat jejich vlastní tvořivost v různých uměleckých, ale i technických směrech, nabídnout jim informace o umění v historickém a společenském kontextu, podporovat jejich sebevyjádření v různých uměleckých formách (výtvarná, hudební, dramatická či filmová). Důraz klademe na část praktickou, která přirozeně sestává z vlastní tvůrčí činnosti, doplněnou dle individuálního zájmu o případnou teoretickou část. Ta žákům slouží především k pochopení souvislostí a usnadňuje jim jejich vlastní praktickou uměleckou činnost.

Vše je podpořeno činnostmi pracovní výchovy, která žákům přibližuje pracovní postupy a návyky. Zaměřuje se především na rozvoj praktických dovedností, jako je práce s technikou a technickými materiály, design, konstruování, dále pěstivelské a chovatelské práce, vaření a péče o domácnost. Umožňuje žákům vyzkoušet si četné pracovní činnosti, budovat správné pracovní návyky, jako je používání vhodných nástrojů a dodržování bezpečnosti práce. Dále jim pomáhá ujasnit si profesní směřování, rozvíjí jejich vytrvalost, odpovědnost za kvalitu odvedené práce a dává prostor ke kreativnímu a podnikatelskému myšlení.

Hudební výchova

Žák má možnost prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností porozumět hudebnímu umění, aktivně vnímat hudbu a zpěv, využívat je jako svébytného prostředku komunikace, rozvíjet své individuální hudební dovednosti a má příležitost interpretovat hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Výtvarná výchova

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Žák má možnost prostřednictvím experimentování rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích.

Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstruktivní činnosti, Pěstivelské práce a Příprava pokrmů. Na 2. stupni obsahuje tematické okruhy Svět práce a Provoz a údržba domácnosti. Žáci se dále mohou věnovat dle svého individuálního zájmu činnostem z ostatních tematických okruhů (např. Příprava pokrmů, Konstruování atd.). Žáci se skrze činnosti seznamují s dodržováním zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Všechny zásadní postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

5.8 PROJEKT

Časové vymezení předmětu: 2 hodiny týdně v 6. a 7. ročníku, 5 hodin týdně v 8.-9. ročníku

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá ve škole a jejím blízkém okolí, v přírodě, na výstavách, kulturních akcích, koncertech či ve spolupráci s jinými organizacemi dle individuálně zvoleného tématu.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci si v průběhu druhého stupně dle svého zájmu a individuálních potřeb vybírají ze vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce, doplňujících vzdělávacích oborů Dramatická výchova, Etická výchova, Filmová/audiovizuální výchova, Taneční a pohybová výchova a průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Mohou se postupně seznamovat s výše uvedenými vzdělávacími oblastmi, doplňujících vzdělávacích oborů a průřezových témat, výstupem na konci devátého ročníku je např. prezentace, dílo nebo projekt uměleckého i neuměleckého charakteru. Pro svou práci si žák volí konzultanta.

6 ZÁSADY HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení pokroků žáka má formativní charakter. Pokroky jednotlivých žáků jsou sledovány a zaznamenávány průběžně a ke konci pololetí jsou shrnuty u kolokvia. Kolokvium je polostrukturovaný reflektivní rozhovor, který vede vyučující individuálně s každým žákem před koncem pololetí. Rozhovoru vždy předchází příprava ve formě sebehodnocení výstupů, které žáci předkládají u kolokvia, stejně jako svá portfolia, záznamy nebo další podklady mapující činnost žáka v daném období.

Důležitou součástí hodnocení je sebehodnocení samotných žáků. Sebehodnocení žáci provádí formou zaznamenávání pokroku do sebehodnotících listů v papírové, nebo elektronické podobě a rozhovorem v rámci kolokvia. Žáci si mohou vést záznamy činností, a pokud jsou v dostatečném rozsahu, mohou nahradit účast na kolokviu.

Každý žák si může zvolit svého parťáka, který žákovi pomáhá se sebehodnocením a záznamy. Parťák může také pomáhat s výběrem navazujícího studia ve spolupráci s výchovným, kariérovým poradcem a případně s ostatními členy pedagogického týmu.

Závěrečné slovní hodnocení se provádí popisem činností, kterým se žák v daném období věnoval, dílčích pokroků a rozvoje klíčových kompetencí, a to vždy na konci příslušného pololetí. Pokud se žák se svým vyučujícím vzájemně dohodne, může být popis činností na vysvědčení doplněn o doporučení pro následující období. Úroveň dosažených povinných výstupů se vyhodnocuje na konci 5. a 9. ročníku.

Hodnocení žáků probíhá primárně slovně, v případě zájmu známkami.

Zákonní zástupci i žáci mohou v případě zájmu nahlédnout na vyžádání do záznamů, které se vztahují k činnostem žáka ve škole.

Převod slovního hodnocení na známky

probíhá v následujících případech:

- přijímací řízení
- přestup na jinou školu s odlišným způsobem hodnocení na vyžádání dané školy
- žádost zákonného zástupce

Převod slovního hodnocení na známky probíhá na základě následující stupnice:

1 - umí, ví, rozumí, zvládá bezpečně, s jistotou, dokáže vysvětlit, vždy, bez chyby, téměř bez chyby - najde a vzápětí opraví, umí pracovat s chybou, s vysokou mírou jistoty, nebojí se chybovat, samostatně

2 - umí, ví, rozumí dostatečně, většinou, s drobným váháním, s minimem chyb, z chyb se většinou poučí, zvládá s občasným váháním, když mu řekneme, tak chybu najde, v podstatě správně, s dostatečnou mírou jistoty

3 - umí, ví, rozumí, zvládá s malou pomocí, nejistota, potřebuje ujištění, že jde správným směrem, s určitou mírou jistoty

4 - zvládá s obtížemi, s oporou, s pomocí, názornými pomůckami, nepatrně, nestále

5 - nezvládá ani s pomocí a názornými pomůckami po drtivou většinu doby vzdělávání,

